

I

(Rezolucje, zalecenia i opinie)

REZOLUCJE

RADA

Rezolucja Rady Unii Europejskiej i przedstawicieli rządów państw członkowskich, zebranych w Radzie z dnia 17 marca 2008 r. w sprawie sytuacji osób niepełnosprawnych w Unii Europejskiej

(2008/C 75/01)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ I PRZEDSTAWICIELE RZĄDÓW PAŃSTW CZŁONKOWSKICH ZEBRANI W RADZIE,

i w dziedzinie pracy, szacunek dla odmienności, równość szans, dostępność, równość mężczyzn i kobiet oraz pełne korzystanie z wszystkich praw człowieka przez dzieci;

Przypominając, że:

1. Konwencja praw osób niepełnosprawnych ONZ (zwana dalej „Konwencją ONZ”) przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne na sześćdziesiątej pierwszej sesji w grudniu 2006 r. nie tylko potwierdza, że niepełnosprawność jest kwestią związaną z prawami człowieka i jest istotna z prawnego punktu widzenia, ale ma również na celu zapewnienie osobom niepełnosprawnym korzystania z praw człowieka na równych zasadach z innymi;
2. Deklaracja w sprawie osób niepełnosprawnych załączona do traktatu z Amsterdamu stanowi, że instytucje Wspólnoty biorą pod uwagę potrzeby osób niepełnosprawnych przy opracowywaniu środków na podstawie art. 95 Traktatu;
3. w grudniu 2003 r. Rada przyjęła konkluzje w sprawie kontynuacji działań związanych z Europejskim Rokiem Osób Niepełnosprawnych, przyjmujące pełną integrację społeczną i pełne osiągnięcie równych szans przez osoby niepełnosprawne jako cele Europejskiego planu działania w sprawie niepełnosprawności na lata 2004–2010;
4. Europejski plan działania w sprawie niepełnosprawności na lata 2004–2010 podkreśla trzy cele działań: pełne wdrożenie dyrektywy w sprawie równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy ⁽¹⁾, skuteczne uwzględnienie problematyki niepełnosprawności w odpowiednich politykach Wspólnoty i poprawa dostępności dla wszystkich;
5. podstawowymi zasadami mającymi na celu zapewnienie faktycznego równego korzystania przez osoby niepełnosprawne z praw człowieka i wolności zgodnie z Konwencją ONZ są: godność i osobista autonomia, niedyskryminacja, pełne i skuteczne uczestnictwo i integracja w społeczeństwie

6. na pierwszym nieformalnym spotkaniu ministrów na temat problematyki niepełnosprawności w dniu 11 czerwca 2007 r. Konwencja ONZ została przyjęta jako podstawowy etap promocji, ochrony i pełnej realizacji praw człowieka i podstawowych wolności wszystkich osób niepełnosprawnych. Ministrowie zdecydowali o dalszym rozwijaniu strategii tak, by zapewnić pełne wprowadzenie w życie Konwencji ONZ, i wezwali Komisję Europejską do zapewnienia, by nowe priorytety Europejskiego planu działania w sprawie niepełnosprawności przyczyniły się do skutecznego wprowadzenia Konwencji ONZ w życie;
7. w swojej rezolucji w sprawie dalszych działań po zakończeniu Europejskiego Roku na rzecz Równych Szans dla Wszystkich (2007) ⁽²⁾ przyjętej w grudniu 2007 r. Rada wezwała Komisję i państwa członkowskie, w zakresie ich kompetencji, do kontynuowania procesu podpisywania, zawierania i ratyfikowania Konwencji ONZ.

Przyjmują z zadowoleniem:

1. komunikat Komisji o sytuacji osób niepełnosprawnych w Unii Europejskiej: Europejski plan działania w sprawie niepełnosprawności na lata 2008–2009, który w konkretny sposób opisuje europejski wkład na rzecz zagwarantowania, by osoby niepełnosprawne były traktowane jak obywatele i aktywne podmioty społeczno-gospodarcze przyczyniające się do budowania trwałej i spójnej Europy oferującej równe szanse dla wszystkich. Wszystkie działania przewidziane w planie zmierzają do zaspokojenia indywidualnych i zróżnicowanych potrzeb osób niepełnosprawnych;

⁽¹⁾ Dyrektywa 2000/78/WE (Dz.U. L 303 z 2.12.2000, str. 16).

⁽²⁾ Dz.U. C 308 z 19.12.2007, str. 1.

2. rezultaty osiągnięte we wdrażaniu drugiego etapu Europejskiego planu działania w sprawie niepełnosprawności (2006–2007), który podkreśla godność, podstawowe prawa, ochronę przed dyskryminacją, uczciwość i spójność społeczną. Uznaje się teraz powszechnie, że zintegrowane podejście jest kluczowe dla rozwoju problematyki niepełnosprawności i, w tym celu, plan działania w sprawie niepełnosprawności zachęcał do działań i promował dostęp do usług socjalnych, sprzyjając dostępności towarów i usług;
3. publiczne konsultacje Komisji w sprawie nowych działań przeciw dyskryminacji ze względu na płeć, religię, wyznanie, niepełnosprawność, wiek bądź orientację seksualną w dziedzinach innych niż zatrudnienie;
4. postęp osiągnięty przez państwa członkowskie i Wspólnotę Europejską po podpisaniu Konwencji ONZ;
5. zbieżność Europejskiego planu działania w sprawie niepełnosprawności i Konwencji ONZ.

Uznają, że:

1. osoby niepełnosprawne często pozostają w niekorzystnej sytuacji i są marginalizowane, szczególnie w dziedzinie pracy. Niewystarczający dostęp do rynku pracy może oznaczać, że osoby niepełnosprawne znajdują się w trudnej sytuacji w społeczeństwie i są narażone na poważne ryzyko dyskryminacji, ubóstwa i wykluczenia społecznego;
2. chociaż w niektórych państwach członkowskich stopa bezrobocia osób niepełnosprawnych pozostaje wysoka, w innych państwach członkowskich wskaźnik zatrudnienia wzrasta. Dowodzi to, że krajowe wysiłki, podobnie jak europejskie, są coraz bardziej skuteczne i powinny być kontynuowane i ulepszone;
3. analizy najnowszych danych potwierdzają silne powiązanie występowania niepełnosprawności z zaawansowanym wiekiem. Wzrasta liczba osób starszych, w tym starszych osób niepełnosprawnych i istnieje we Wspólnocie coraz większa potrzeba dostępności dóbr, usług i infrastruktury. Sektor usług socjalnych istotnie rozwija się i spełnianie potrzeb starzejącej się populacji będzie również oznaczało tworzenie nowych miejsc pracy;
4. łączny wpływ płci i niepełnosprawności powoduje, że kobiety niepełnosprawne napotykają często na różnorodne formy dyskryminacji, są mniej niezależne, mają mniejszy dostęp do edukacji, szkoleń, zatrudnienia i usług zdrowotnych, a zatem często narażone są na większe ryzyko wykluczenia, ubóstwa i wykorzystania.

Podkreślają, że:

1. strategia UE w sprawie niepełnosprawności przywiązuje dużą wagę do równego dostępu do integrujących, wysokiej jakości edukacji i uczenia się przez całe życie, które są kluczowe w umożliwianiu osobom niepełnosprawnym pełnego uczestnictwa w życiu społecznym i poprawy jakości ich życia;
2. dostępne budownictwo, transport oraz technologie informacyjne i komunikacyjne, zarówno w rejonach miejskich, jak i wiejskich, są kwestią kluczową w budowaniu społeczeństwa, które zapewnia prawdziwy dostęp do równych praw, oferując swoim obywatelom rzeczywistą autonomię i środki do prowadzenia niezależnego i aktywnego życia gospodarczego i społecznego. Taka dostępność stanowi sam fundament integrującego społeczeństwa opartego na niedyskryminacji;
3. potrzebne są statystyki dotyczące niepełnosprawności, aby stworzyć obraz ogólnej sytuacji osób niepełnosprawnych w Europie. Takie dane statystyczne i pochodzące z badań pozwalają na tworzenie i wprowadzanie świadomych strategii w sprawie niepełnosprawności na różnych szczeblach władzy;
4. osoby niepełnosprawne i organizacje je zrzeszające na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym powinny być uznane przez państwa członkowskie za odgrywające ważną rolę doradcą przy podejmowaniu decyzji w kwestiach niepełnosprawności i mogą również przyczynić się do wprowadzania w życie decyzji.

Zwracają się do Komisji o:

1. zwiększenie starań na rzecz zapobiegania i zwalczania dyskryminacji z powodu niepełnosprawności, na rynku pracy i poza nim, promowania dostępu zarówno do rynku pracy jak i do towarów i usług, zgodnie z ramową strategią niedyskryminacji;
2. przedstawienie w możliwie najkrótszym czasie wniosku dotyczącego decyzji Rady w sprawie przystąpienia przez Wspólnotę Europejską do Konwencji ONZ i wprowadzenia w życie Konwencji w obszarach kompetencji Wspólnoty;
3. wspieranie skutecznego wprowadzania w życie Konwencji ONZ na różnych szczeblach władzy, w szczególności po jej zawarciu przez Wspólnotę i ratyfikowaniu przez państwa członkowskie, w tym także poprzez zwiększanie świadomości i finansowanie działalności w ramach istniejących programów wspólnotowych, takich jak program Progress ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Decyzja nr 1672/2006/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 2006 r. ustanawiająca wspólnotowy program na rzecz zatrudnienia i solidarności społecznej — Progress (Dz.U. L 315 z 15.11.2006, str. 1).

Zwracają się do państw członkowskich i Komisji aby, w zakresie ich kompetencji, zapewniły

1. osobom niepełnosprawnym korzystanie w pełni z praw człowieka poprzez:

- a) ratyfikację i zawarcie, a następnie wprowadzenie w życie Konwencji ONZ, w tym także poprzez wspólne europejskie rozwiązania w ramach spójnego i skoordynowanego podejścia do wprowadzania w życie Konwencji ONZ;
- b) dalsze rozwijanie wszechstronnego zestawu odpowiednich instrumentów w celu zarazem eliminowania dyskryminacji jak i integracji osób niepełnosprawnych w społeczeństwie, zgodnie z podejściem opartym na prawach człowieka i przy uwzględnianiu włączania kwestii niepełnosprawności do głównego nurtu polityki w różnych obszarach;
- c) zachęcanie osób niepełnosprawnych do aktywności zawodowej poprzez zapewnienie rozwoju i wprowadzenia w życie środków antydyskryminacyjnych, aktywnego wsparcia i usuwania przeszkód;
- d) podjęcie kwestii wielorakiej dyskryminacji kobiet niepełnosprawnych i ułatwianie im pełnego rozwoju, poprawy statusu i upodmiotowienia;
- e) podjęcie środków pozwalających osobom niepełnosprawnym, w miarę możliwości, na samodzielne funkcjonowanie, bycie częścią wspólnoty i na dostęp do wysokiej jakości usług opiekuńczych i wspierających;
- f) wzmocnienie zintegrowanego podejścia do kwestii niepełnosprawności, bazując na podjętych przez państwa członkowskie staraniach dotyczących zobowiązania instytucji publicznych do promowania równości szans osób niepełnosprawnych;
- g) dalsze wspieranie państw członkowskich, wspólnot regionalnych i lokalnych w procesie deinstytucjonalizacji, ilekroć jest to w najlepszym interesie osób niepełnosprawnych;
- h) badanie wszelkich luk, które mogą istnieć w obecnych wspólnotowych ramach prawnych w zakresie ochrony przed dyskryminacją, w szczególności ze względu na niepełnosprawność, jak również rozpatrzenie odpowiednich i ukierunkowanych działań w tym zakresie;
- i) wzmocnianie, zarówno na poziomie krajowym, jak i Wspólnoty, zdolności gromadzenia i analizowania stosownych informacji, w tym danych statystycznych i danych pochodzących z badań, zgodnie z gwarancjami prawnymi i zasadami ochrony danych;

2. Dostępność dla osób niepełnosprawnych:

- a) polepszenie dostępności jest warunkiem wstępnym autonomii, integracji i uczestnictwa oraz umożliwia osobom niepełnosprawnym korzystanie z praw człowieka i podstawowych wolności;

- b) pobudzenie udziału w rynku pracy poprzez połączenie elastycznych systemów zatrudnienia, zatrudnienia wspieranego, gospodarki społecznej, aktywnej integracji i pozytywnych środków, takich jak usługi wspierające, subsydiowanie zarobków, przystosowanie miejsc pracy, korzystanie z technologii wspomagających i pomocy osobistej, doprowadzi do większych możliwości zatrudnienia dla wszystkich osób niepełnosprawnych i poprawi produktywność;

- c) osobom niepełnosprawnym należy zapewnić dobry dostęp do edukacji, a ponadto, w odpowiednich przypadkach, należy podjąć szczególne środki, aby umożliwić dzieciom niepełnosprawnym uczestnictwo w ogólnodostępnej edukacji;

- d) należy w dalszym ciągu promować wykorzystywanie funduszy strukturalnych, w tym Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) dla wspierania zatrudnienia, szkoleń i równych szans dla osób niepełnosprawnych;

- e) należy popierać trwające prace nad rozwijaniem wspólnych europejskich standardów dostępności, a także ich zastosowanie w ramach zamówień publicznych;

- f) osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom należy zapewnić dostęp do dobrej jakości usług użyteczności publicznej, w tym usług socjalnych, zdrowotnych i rehabilitacyjnych, poprzez rozwijanie dobrowolnych ogólnoeuropejskich ram jakości;

- g) zgodnie z deklaracją z Rygi dotyczącą e-integracji należy promować integrację wszystkich obywateli w społeczeństwie informacyjnym poprzez rozwijanie dostępnych technologii informacyjnych i telekomunikacyjnych oraz za pomocą technologii wspomagających dla osób niepełnosprawnych;

- h) należy poprawić dostęp do ogólnodostępnych towarów, usług i infrastruktury, tak aby pomóc osobom niepełnosprawnym jako konsumentom;

- i) należy zagwarantować osobom niepełnosprawnym pełne korzystanie z ich praw pasażerskich w największym możliwym stopniu; prawa te powinny być zabezpieczone poprzez promowanie odpowiedniego europejskiego prawodawstwa w zakresie transportu;

- j) należy promować prawa wszystkich osób niepełnosprawnych do udziału w życiu społecznym i, w razie potrzeby, popierać stopniowe zastępowanie instytucji opieki alternatywnymi rozwiązaniami z udziałem społeczności lokalnej;

3. Rozpoczęcie prac nad strategią UE w sprawie niepełnosprawności, która zastąpi obecny europejski plan działania w sprawie niepełnosprawności 2004–2010, poprzez:

- a) pełne wprowadzenie w życie europejskiego planu działania 2008–2009;

- b) ocenę, w jakim stopniu narodowe działania odzwierciedlają zobowiązania Wspólnoty Europejskiej i państw członkowskich do pełnego wprowadzenia w życie Konwencji ONZ na poziomie europejskim i rozważenie wyznaczenia spójnych i porównywalnych narodowych celów, by to osiągnąć.

Zwracają się do instytucji Unii Europejskiej:

by nadal podejmowały wysiłki na rzecz zapewnienia równego traktowania i równych szans wszystkim starającym się o pracę, w tym osobom niepełnosprawnym. Zachęca się ponadto instytucje Unii Europejskiej do dalszego polepszania dostępności swoich budynków i urzędzeń.

Zwracają się do osób niepełnosprawnych i organizacji je zrzeszających:

1. by kontynuowały koordynowanie przekazywania informacji o swoich potrzebach organom odpowiedzialnym za politykę, jak również określały i analizowały możliwe działania;
2. by wraz z Komisją i państwami członkowskimi uczestniczyły w opracowywaniu i wprowadzaniu w życie europejskiego

planu działania w sprawie niepełnosprawności i Konwencji ONZ.

Zwracają się do wszystkich zainteresowanych, aby:

1. kontynuowali dialog (w tym z osobami niepełnosprawnymi i organizacjami je zrzeszającymi, władzami publicznymi i partnerami społecznymi) mający na celu zrozumienie wzajemnych potrzeb i wypracowanie rozwiązań opartych na konsensusie;
2. korzystali z możliwości stworzonych poprzez uczestnictwo w grupie wysokiego szczebla UE ds. niepełnosprawności dla podtrzymania uwzględniania kwestii niepełnosprawności w politykach wspólnotowych.

Zwracają się do przyszłych Prezydencji:

aby kontynuowały wzmocnienie europejskiego podejścia do niepełnosprawności opartego na prawach człowieka, zapewniając szeroką integrację społeczną i pełne osiągnięcie równych szans dla osób niepełnosprawnych, oraz by prowadziły w tym celu dialog i utrzymywały bliską współpracę między Wspólnotą, państwami członkowskimi, osobami niepełnosprawnymi i organizacjami je zrzeszającymi oraz innymi zainteresowanymi.